

Op koers naar
databeschikbaarheid

**Nut en noodzaak van
datakwaliteit**

Iman Merison

MT-lid Directie
Informatiebeleid/CIO

Ministerie van VWS

Nut en Noodzaak van datakwaliteit in de zorg

- Het begrip **datakwaliteit**: wat is het, en waarom is het belangrijk?
- Hoe **datavolwassen** is jouw zorginstelling?
- **Bouwblokken** voor de toekomst- en het nu.

Waar denken jullie aan bij
het woord **datakwaliteit**?

De Nationale visie en strategie van het gezondheidsinformatiestelsel

Samenwerken aan databeschikbaarheid

Dromen

**Integraal
georganiseerd**

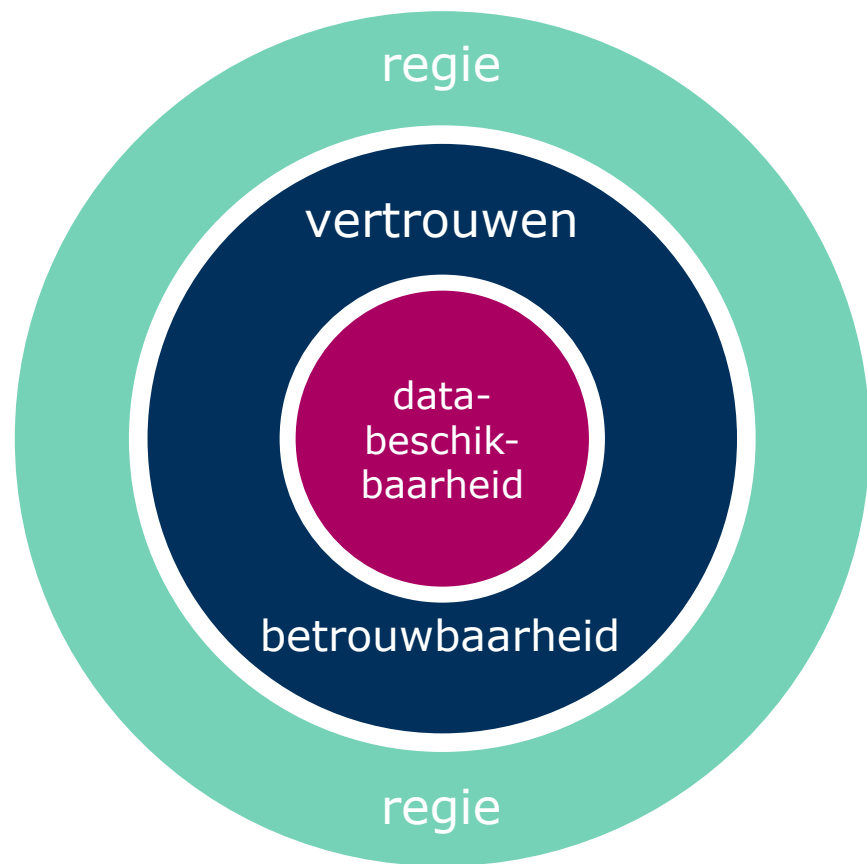
Denken

**Netwerk
georganiseerd**

Doen

**Interoperabiliteit
georganiseerd**

Fundamenten gezondheidsinformatiestelsel

Databeschikbaarheid: Door databeschikbaarheid zijn zorgdata beschikbaar en bruikbaar voor secundaire doelen.

Vertrouwen: Er is vertrouwen in de kwaliteit van de data en de integere omgang met die data door anderen.

Regie: vanuit gemeenschappelijke visie waarbij partijen verantwoordelijkheid nemen en vertrouwen geborgd is met bindende afspraken.

Wat is datakwaliteit?

Met **datakwaliteit** wordt bedoeld dat gezondheidsgegevens in het GIS **betrouwbaar** en **valide** zijn, van vastleggen tot toepassen.

Datakwaliteit betekent *niet* dat *á*lle gegevens overal voor gebruikt moeten kunnen worden, maar dat ze gebruikt kunnen worden voor het doel waarmee ze vastgelegd zijn (**fit-for-purpose**).

En dat we kunnen inschatten of ze voor *á*ndere doelen gebruikt kunnen worden (**fit-for-use**).

Waarom?

Als de kwaliteit van zorgdata laag is, heeft dat verstrekking gevolgen voor de kwaliteit, veiligheid, effectiviteit, en het vertrouwen in de zorg.

Bijvoorbeeld: dagelijks 75 (deels vermijdbare) opnames in het ziekenhuis vanwege het ontbreken van een actueel medicatieoverzicht.

Voor het kunnen hergebruiken van zorgdata voor secundair gebruik (zoals wetenschappelijk onderzoek) is de kwaliteit van data essentieel.

**Datavolwassenheid
binnen zorginstellingen
...en die van **jou!****

Hoe zou je de
datavolwassenheid inschatten
binnen jouw zorginstelling of
organisatie?

- **NORA:** Raamwerkgegevenskwaliteit en Stappenplan Gegevenskwaliteit
- **DAMA international en DAMA NL**
- **Health Data Research UK** Data Utility Evaluation -HDR UK
- **EOSC taskforce FAIR metrics and data quality**
- **ALCOA++ principes** guideline
- **Data Management Capability Assessment Model**
- **Data Management Maturity Model**
- **Stanford Data Governance Maturity Model**

1 **BEGINNEND**

De organisatie ziet het nut van data slechts beperkt in. Er bestaat dus nauwelijks of geen prikkel om data te gebruiken bij het dagelijkse werk, ook niet bij het nemen van besluiten. Er bestaat geen datacultuur en geen strategie om datacapaciteiten te ontwikkelen. De organisatie kent weinig tot geen voorbeelden van succesvolle datatoepassingen.

2 **BASIS**

De organisatie erkent het belang van data en datagedreven werken, maar slechts weinig mensen in de organisatie beschikken over de competenties om data te analyseren, rapporteren en presenteren. Er is een minimale datacultuur met weinig voortrekkers en weinig bekwame datagebruikers. Er bestaat geen organisatie brede toegang tot data en het vertrouwen in data ontbreekt. De organisatie heeft wel een aantal succesvolle datatoepassingen ontwikkeld, vaak in de vorm van pilots of proofs-of-concept die echter (nog) niet zijn opgeschaald naar breed gebruik.

3 **GEVORDERD**

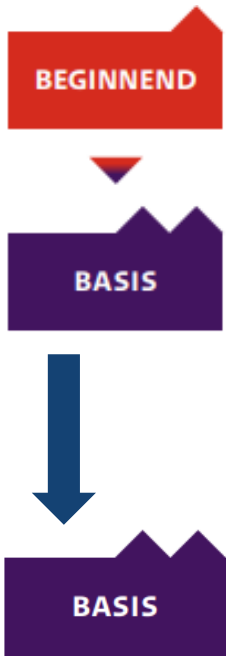
De organisatie heeft datagedreven werken geïntegreerd in veel, maar niet alle (besluitvormings-)processen. Data wordt gezien als een strategisch bedrijfsmiddel. Er is een datacultuur, waarbij data-analyseteam(s) actief zijn en elk 'business' team ten minste één datageletterde medewerker heeft die op data gebaseerde inzichten kan toepassen en collega's daarin kan coachen. Data is toegankelijk, maar niet altijd gemakkelijk te vinden.

4 **EXPERT**

Datagedreven werken is verweven in de organisatiecultuur. Iedereen heeft toegang tot de data die nodig is om het werk goed te doen. Er bestaat een cultuur waarin het gebruik van data voor het nemen van beslissingen vanzelfsprekend is.

Welk cijfer scoort jouw organisatie?

Kies een hoek!

Datakwaliteit

Start bewustwordingscampagnes over het belang van nauwkeurige en consistente data. Gebruik concrete voorbeelden om de relevantie ervan te illustreren.

Datakwaliteit

Basisbegrip van het belang van nauwkeurige en consistente data is aanwezig. Er is herkenning van de noodzaak om datakwaliteit te waarborgen bij invoer en verwerking. Eenvoudige verbeteringen in data-invoer zijn doorgevoerd.

Veranderbereidheid

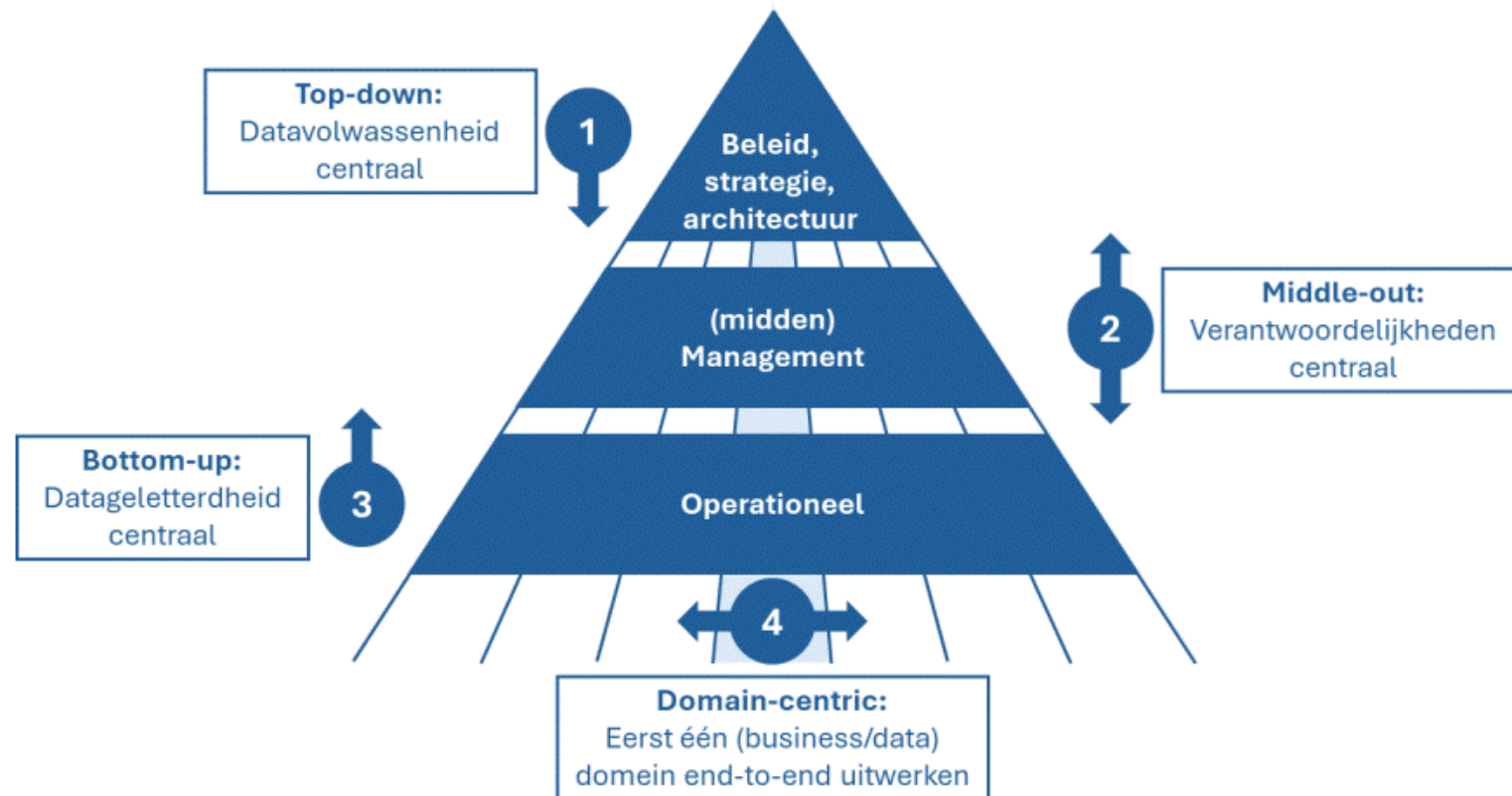
Initieer innovatieve veranderinitiatieven om medewerkers uit te dagen en hun vermogen om zich aan te passen aan nieuwe omstandigheden te vergroten. Bied training aan op het gebied van verandermanagement. Leaders moeten de vaardigheden hebben om veranderingen effectief te sturen en te beheren.

Leiderschap

Implementeer gerichte leiderschapstrainingen om leiders te voorzien van de nodige kennis en vaardigheden op het gebied van datamanagement en datagebruik. Moedig leiders aan om actief betrokken te zijn bij datagedreven initiatieven en door hen te laten zien hoe data-inzichten (strategische) beslissingen kunnen ondersteunen.

En dan? Waar te beginnen?

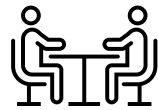
- Handelingsperspectief verschilt per type organisatie– er bestaan dus verschillende kansen en risico's.
- Breng ze in kaart, bijvoorbeeld met het NORA Stappenplan Gegevenskwaliteit.

Om het concreet te maken...

Bron: Stappenplan Gegevenskwaliteit (NORA, mei 2025)

- Stel: komend jaar moet jouw zorginstelling zich voorbereiden op wetgeving die een grote inspanning vraagt op het gebied van datakwaliteit.
 - **Welke route kies je dan? Met welke boodschap?**

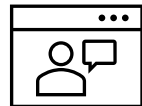
De bestuurder – Centrale sturing en regie. Datavolwassenheid vaststellen en vervolgens breed plan uitrollen om te komen tot verbetering en betere datakwaliteit.

De afdeling – Doorvertalen van de opgave per organisatie onderdeel. Afspraken maken over gewenst resultaat en vervolgens vrijheid in de invulling.

Zorgverleners – Iedereen op de werkvloer bewust maken van datakwaliteit en de rol ervan in dagelijkse praktijk. Het 'enablen' van professionals.

De architect – Use-case gedreven werken om waarde te creëren voor de organisatie. Aan de hand van een heel concreet vraagstuk.

Wat betekent die keuze?

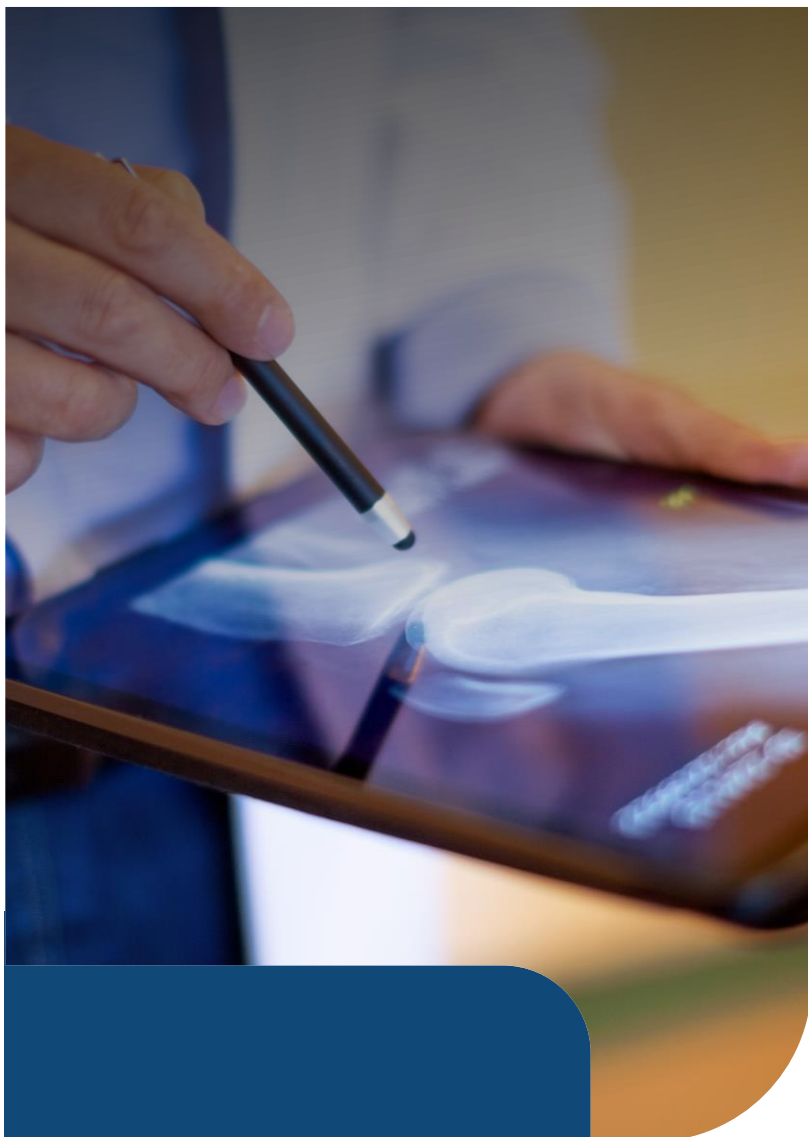
Bron: Stappenplan Gegevenskwaliteit (NORA, mei 2025)

- Uitgebreid naslagwerk over de te kiezen scope en 'bril':

	1. Top-down	2. Middle-out	3. Bottom-up	4. Domain-centric
<i>Voordelen</i>	• Uniformiteit • Goed geïntegreerde doelsituatie • Integraliteit in aanpak, inzicht en sturing	• Breed paralleliseren van activiteit, veel mensen tegelijk in beweging • Passende aanpak per toepassingsgebied	• Non-invasief; geen weerstand omdat je niets opdringt • Maximaal gebruik maken van kennis die al aanwezig is	• Maximaal aansluiten bij 'waar de energie zit' • Relatief snel een succesverhaal als blauwdruk en overtuigingsmechanisme
<i>Valkuilen</i>	• Centrale voorzieningen vormen bottleneck • Weerstand bij 'uitrollen' is bijna gegarandeerd	• Pluriformiteit leidt tot inefficiëntie en incompatibiliteit • Weerstand als randvoorwaarden nog niet beschikbaar	• Pluriformiteit leidt tot inefficiëntie en incompatibiliteit • Moeilijk centraal te sturen	• Andere bedrijfsonderdelen moeten langer wachten • Mogelijk overfitting op eerste use case
<i>Wanneer kansrijk?</i>	• Relatief kleine of sterk hiërarchische organisaties • Bij hoge urgentie, bestuurlijke aandacht, grote noodzaak tot harmonisatie • Sterke rol van architecten, centraal mandaat • Externe rapportageplicht • Lage datavolwassenheid	• Grotere organisaties met veel mandaat bij middenmanagers • Complex, gefragmenteerd datalandschap zonder grote noodzaak tot uniformering • Grote rol voor domeinoverstijgende en/of ketensamenwerking • Procedurele en samenwerkingsgerichte cultuur	• Sterk versnipperde organisaties met veel autonome professionals • Vooral intern datagebruik • Informele cultuur en laag bewustzijn op datagebied • Beperkt centraal budget en mandaat • Verandering op basis van informele netwerken	• Bij specifieke urgentie, energie en middelen voor één domein of use case • Wanneer best practices en succesverhalen eerder kritiek waren bij verandering • Een cultuur waarbij men van elkaar wil leren • Als één domein al voorloopt qua volwassenheid

Hoe realiseren we het
verbeteren van **datakwaliteit in
de zorg?**

Onze inzet:

- Samen met het zorgveld komen tot een **beleidsvisie en strategie over datakwaliteit in de zorg**
- Waarin we inzoomen op:
 - Wat is datakwaliteit? Wat is het probleem?
 - Welke **uitdagingen, kansen en risico's** liggen er in het verschiet om tot komen tot betere datakwaliteit?
 - Welke **stappen kunnen we samen zetten** richting het borgen van de kwaliteit van zorgdata?

Planning: Q4 2026

Hulpvraag: wat zou er volgens jullie in een beleidsvisie over datakwaliteit moeten staan?

Tot slot

Wat neem je mee
van deze sessie?

Volg de actuele ontwikkelingen via onze kanalen

- Ga naar website **Data voor gezondheid** voor nieuws, agenda (congres en kennissessies) en pagina 'Wat je nu al kunt doen'
- Meld je aan voor de nieuwsbrief **Data voor gezondheid** via QR-code
- Volg LinkedIn-pagina **Data voor gezondheid**
- **#Gezondheidsinformatiestelsel**
#Databeschikbaarheid
#Gegevensuitwisseling

